

STERKE KERNEN

De leefbaarheid van de dorpen (Nijverdal en Hellendoorn), de kernen (Daarle, Daarlerveen, Hulslen en Haarle) en de buurtschappen (Egede, Elen en Raahn, Marle en Hancate) is goed. De lichte daling van het aantal inwoners, ontgroening en vergrijzing zullen ook in de gemeente Hellendoorn hun impact hebben op wonen, zorg, werkgelegenheid en economie. Ondanks deze demografische veranderingen spannen we ons in om in alle dorpen, kleine kernen en buurtschappen een duurzaam samengestelde samenleving in stand te houden, met een voorzieningenniveau dat daarbij hoort. Passende woon-, leef- en zorgmogelijkheden voor alle leeftijdscategorieën vormen daarbij het uitgangspunt. Dat betekent dat we kiezen voor vraaggerichte nieuwbouw voor speciale doelgroepen met de nadruk op combinaties van wonen, welzijn en zorg. Het gaat erom mensen in staat te stellen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen en zelfredzaam te blijven. Creatieve initiatieven van alle mogelijke marktpartijen en particulieren op dit gebied zullen we nadrukkelijk faciliteren. Daarbij kiezen we bij voorkeur voor inbreiding in plaats van uitbreiding.

In de Catalogus Gebiedskenmerken, behorende bij de Omgevingsvisie Overijssel, is voor het bebouwd gebied de lust- en leisurelaag relevant (zie ook het deel Context). De dorpen en kleine kernen bevatten elementen welke voor de attractiviteit van de gemeente van belang zijn. Zo is de ligging van Hellendoorn en Nijverdal nabij de Regge interessant. Op de lust- en leisurelaag van de provincie zijn deze zones aangegeven als stads- en dorpsfronten. Deze zones bieden mogelijkheden voor de dorpen om hun 'gezicht' te laten zien. Het zijn gebieden waar voorzieningen (cultuur, horeca) gesitueerd kunnen worden om van de zichten te kunnen genieten. Ook het combineren van de ontwikkelingen van fronten met de water- en/of gebiedsopgaven is kansrijk. Het project Nijverdal aan de Regge sluit hierop aan, maar moet nog verder uitgewerkt worden. Dit project, waarbij het terrein van de Koninklijke Ten Cate wordt heringericht, vormt één van de laatste Reggeherstelprojecten.

Behalve de ligging aan de Regge wordt de identiteit van Nijverdal bepaald door de ligging aan de N35. Op de kruising van deze route en de Regge is namelijk het dorp ontstaan, vanwege de vestiging van de textielindustrie. Een aantal complexen uit de textielindustrie is nu cultuurhistorisch erfgoed.

Voor de ontwikkeling van Nijverdal is anderzijds het esdorp Noetsele in hoge mate bepalend geweest. Het oude esdorp Noetsele is met haar authentieke structuren en bebouwing nog goed herkenbaar en waardevol. Met name de westelijke rand van het dorp met de overgang naar de Noetseler Esch is nog gaaf.

Nijverdal is in de loop der tijd fors gegroeid. Eerst door het opvullen van open ruimtes en uitbreiding aan de zuidzijde van het dorp, later hebben ook aan de overzijde van de Regge woonuitbreidingen plaatsgevonden en is het bedrijventerrein 't Lochter gerealiseerd. Ondanks deze invullingen, kenmerkt Nijverdal zich nog wel door relatief veel en grote open groene ruimtes en de parken in de bebouwde kom: het Blokkenpark, Boomcatepark, de groen structuren in het centrum en in de stationsomgeving, de toekomstige tuinen van Nijverdal, het binnenkort te revitaliseren landgoed Eversberg en Duivecate en in de periferie de reggeherstelprojecten als De Veldkamp en De Kollen. Aandachtspunt vormt echter wel het doorlopende verlies van diffuus groen in het centrum van Nijverdal. In het kader van de kwaliteit van de leefomgeving en beleving willen we de in Nijverdal aanwezige groene enclaves en parken versterken en door groenstructuren met elkaar verbinden. Het groenbeleidsplan wordt in 2014 opgesteld.

Hellendoorn is een karakteristiek esdorp, maar is qua omvang lang niet zo gegroeid als Nijverdal. Het dorp is ontstaan als agrarische nederzetting tussen de heuvelrug en de Regge. Mede door deze ligging en de realisatie van het Avonturenpark, dat in 1936 is ontstaan als theehuis met terras, is de recreatieve en toeristische betekenis van het dorp sterk toegenomen.

Daarle is ontstaan als agrarische nederzetting en is een oud esdorp. De boerderijen zijn gesitueerd rond de langgerekte es. Vanaf het begin van de negentiende eeuw ontstaat ten westen van de es een kleine concentratie bebouwing. Na de Tweede Wereldoorlog ontwikkelt de kern zich tot een kleine plattelandskern met voornamelijk niet-agrarische bebouwing.

Daarlerveen wijkt qua opzet sterk af van de andere kernen, omdat het een lintdorp is in een veenkoloniaal landschap. Daarlerveen is in feite een uitloper van het noordelijk aansluitende dorpsgebied van Vroomshoop. Wat binnen de strakke veenkoloniale structuren vooral opvalt, is de lintbebouwing, die zich in Daarlerveen heeft ontwikkeld langs het Overijssels kanaal (Almelo-De Haandrik). Loodrecht daarop zijn een aantal zijwegen ontstaan.

Haarle is een esdorp aan de westzijde van de heuvelrug. Deze kern heeft zich na de Tweede Wereldoorlog verder ontwikkeld met niet-agrarische bebouwing. In het dorp komen enkele karakteristieke open ruimtes voor.

De vorenschreven kenmerken van de dorpen en kernen vormen één manier waarop je tegen deze gebieden aan kunt kijken. Identiteit is echter veel meer dan de ruimtelijke verschijningsvorm (of ontstaansgeschiedenis). Daarom zal altijd afhankelijk van de locatie en het moment, gekeken moeten worden of (en zo ja, welke) identiteit belangrijk is bij nieuwe ontwikkelingen. De buurtschappen vormen in ruimtelijk opzicht geen duidelijk begrensde gebieden; ze zijn als het ware verweven met het landschap/het buitengebied. Op de kaartlaag Identiteit is te zien tot welk gebied een buurtschap behoort. Omdat de buurtschappen onderdeel uitmaken van het buitengebied, vormt het bestemmingsplan Buitengebied een belangrijk toetsingskader voor nieuwe ontwikkelingen.

Bij alle ontwikkelingen zal overigens de context laag geraadpleegd moeten worden. In deel IV is aangegeven welke ambities de gemeente heeft op het vlak van wonen, bedrijvigheid, voorzieningen, bereikbaarheid et cetera. Daarnaast wil de gemeente ontwikkelingen binnen de Sterke Kernen, welke bijdragen aan de kernvisie, ondersteunen.

PLAN-INGREDIENTEN:

- + In de kleine kernen (Daarle, Haarle, Daarlerveen) staat verwevenheid met het buitengebied centraal;
- + In de buurtschappen staat verwevenheid met het landschap centraal;
- + Indien mogelijk rekening houden met de omschreven identiteit;
- + Rekening houden met de context laag (zie deel IV) en de kernvisie laag (zie deel V);

